

RAN-2301131402030001

M.A. (Semester-II) Examination April - 2026
MHS-108 : Hindu Studies - Principles of Vedic Traditions

Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવલી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book. (2) Figures to the right indicate marks. (3) Clearly mention the option you choose.	Seat No.: Student's Signature
--	--

પ્ર-1.	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ)
1) ઋગ્વેદમાં કુલ કેટલા સૂક્ત અને કેટલા મંત્રો છે ?
2) 'ત્રયીવેદ'ના નામ અને તેના ઋત્વિજો જણાવો.
3) નિરુક્તના રચયિતાનું નામ જણાવી તેના કેટલા અધ્યાય છે?
4) યજુર્વેદના કેટલા વિભાગ પડે છે? કયા કયા?
5) અથર્વવેદના કુલ મંત્રો અને અધ્યાય જણાવો.
6) 'યજ્ઞ' શબ્દનો અર્થ જણાવો.
7) મીમાંસાદર્શનના મુખ્ય સિદ્ધાંતો કયા છે ?	10
પ્ર-2.	ઋગ્વેદનું મહત્વ અને તેની વિશેષતાઓ જણાવો.
અથવા યજુર્વેદમાં યજ્ઞ અને ધાર્મિક વિધિઓની સવિસ્તૃત ચર્ચા કરો.	13
પ્ર-3.	નિઘંટુ અને નિરુક્તનો સંબંધ - સવિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
અથવા અથર્વવેદનું પ્રમુખ વિષયવસ્તુ ચર્ચો.	13
પ્ર-4.	ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)
1) 'ઐતરૈયબ્રાહ્મણ'.
2) દાનસ્તુતિ સૂક્તમાં પ્રગટતી ભારતીય સંસ્કૃતિનું વર્ણન કરો.
3) જ્યોતિષ એક વેદાંગ તરીકે.
4) નાસદીયસૂક્તનું રસદર્શન કરો.	14

- प्र-1. निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षिप्त में उत्तर लिखिए। 10
- 1) ऋग्वेदमें कितने सूक्त और कितने मंत्र है ?
 - 2) 'त्रयीवेद' के नाम और उनके ऋत्विजोंके नाम दिजिए।
 - 3) निरुक्त के रचयिता का नाम दिजिए उसके कितने अध्याय है ?
 - 4) यजुर्वेद के कितने विभाग है और कौन कौनसे ?
 - 5) अथर्ववेदमें कुल कितने मंत्र और अध्याय है बताइए।
 - 6) 'यज्ञ' शब्दका अर्थ दिजिए।
 - 7) मीमांसा दर्शन के प्रमुख सिद्धांत कोन से है।
- प्र-2. ऋग्वेद का महत्व और उसकी विशेषता की चर्चा कीजिए। 13
- अथवा
- प्र-2. यजुर्वेद में यज्ञ और धार्मिक विधियों की चर्चा कीजिए।
- प्र-3. निघंटु और निरुक्त का संबंध - सविस्तृत चर्चा कीजिए। 13
- अथवा
- प्र-3. अथर्ववेद का प्रमुख विषय-वस्तुका वर्णन कीजिए।
- प्र-4. संक्षिप्त नोंध लिखिए। (किन्ही दो) 14
- 1) ऐतरेय ब्राह्मण।
 - 2) दानस्तुति सूक्तमें प्रगट हुई भारतीय संस्कृति का वर्णन किजिए।
 - 3) ज्योतिष - एक वेदांग के रूप में।
 - 4) नासदीय सूक्त का रसदर्शन किजिए।
-